

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN "CİNSEL İSTİSMAR SUÇUNDA 15 YAŞ KURALINA İLİŞKİN DÜZENLEMİYİ İPTALİNİ İÇEREN KARARI"NA YÖNELİK ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ GÖRÜŞÜDÜR. KAMUOYUNA DUYURULUR..

Çocuk istismarının önlenmesi ve ortadan kaldırılmasına yönelik yapılacak hukuksal düzenlemelerin önem arzettiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu hukuksal düzenlemeler, çağın akışına uygun ve çocuk hakları doğrultusunda oluşturulan uluslararası sözleşmelerle eşgüdümsel bir bağlam ve içerikte oluşturulmalıdır.

Çağdışı ve çocuk haklarına aykırı bir karar

Oysaki ülkemizde **birkaç gün önce (13 Temmuz 2016)** Anayasa Mahkemesi, çocuğa yönelik cinsel istismar suçunda 15 yaş kuralına ilişkin düzenlemeyi (Türk Ceza Kanunu'nun 103. Maddesinin 1. fıkrasındaki hükmü) iptal ederek; çocuğun "rıza"sının ve ileride "kendisine cinsel istismarda bulunan kişiyle evlenme olasılığının" cezanın yeniden değerlendirilmesi ve hafifletilmesinde dikkate alınması yönündeki gerekçelere dayanan bir karar vermiştir. Bu bağlamda Anayasa Mahkemesinin TCK'nın 103/1'inci maddesini iptal eden kararı tümüyle çağdışı ve çocuk haklarına aykırı bir karardır.

AİHS ve Çocuk Hakları Sözleşmesi nerede?

Anayasa Mahkemesinin bu iptal kararını AİHM kararlarını ya da Anayasal düzeyde kabul edilen uluslararası insan hakları sözleşmelerini incelemeyi verdiği görülmektedir (Anayasa, Madde 90). Özellikle Çocuk hakları Sözleşmesi, konu ile ilgili protokol, ülke raporları sonucu oluşan görüşler, **"çocuğun yüksek yararı" hukuki prensibini taşıyan** Lanzarote Sözleşmesi gibi anayasal ağırlığı olan Sözleşmelere ve kararlara bakılmaksızın böyle bir karar verilmiş olması, karşıt görüş olarak bile bu kararlardan bahsedilmemiş olması, bu konuda ileriye doğru alınması gereken yol varken, tersine doğru gidişi göstermektedir.

Ayrıca, iptal kararında geleneklere, kültürel ve ekonomik duyarlılık gösterilmesi konusunun gündeme getirildiği, zararlı geleneksel uygulamalar konusunun yasal bir konu olarak ele alınmadığı, kültürel/geleneksel/ekonomik duyarlılık konularının yasal bir mercekte incelenmemiş olduğu, çocuklarla ilgili sadece bugünkü sonuçlar değil, gelecekteki sonuçları üzerinden de değerlendirilme gerekliliğinin göz ardı edilmiş olduğu görülmektedir. Anayasa Mahkemesi İptal Kararının 14. paragrafı ise olmadan önlemeye yönelik kamu idaresi tarafından yapılması gereken çok iş olduğunu göstermektedir.

18 yaşın altındaki her birey çocuktur

Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre 18 yaş altındaki tüm bireyler çocuktur. Dolayısıyla bir çocuğun kendinden yaşça büyük bir kişi tarafından cinsel eyleme yönlendirilmesinde "çocuğun rızası" diye bir gerekçeden söz edilemez. Örneğin, 13 yaşındaki bir çocuk, kendinden yaşça büyük bir kişinin cinsel eylemi ile karşılaştığında, korku, utanç, suçluluk duygusu, boyun eğme itkisi ile bu duruma karşı koyamadığında burada çocuğun "rızası" mı söz konusudur? Bu durum böyle mi yorumlanacaktır? Bu yorum, tümüyle bilimsel gerçeklere aykırı ve çocuk hakları ile çelişen bir yorumdur ve bu tür bir yoruma dayalı bir gerekçe geçerli sayılamaz. Anayasa Mahkemesi İptal Kararının 16. paragrafındaki "istismarcısıyla resmi evliliğe" dönüşme konusunun onarıcı adalet olarak gösterilmesi başlı başına tedirginlik

konusudur. “Çocuğun daha sonra kendisine tacizde bulunan kişiyle evlenme durumu”, gerek çocuk gerek erişkin olsun, tümüyle insan haklarına aykırı bir durumu içermektedir. “İlerde bu çocuk kendisini taciz eden bu kişi ile evlenebilir ve durum düzeltilebilir”, “dolayısıyla da istismarı yapan kişiye bu denli ağır cezalar vermek (en az 8 yıl) gerekemeyebilir” tarzı bir yaklaşım, çocuğun birey olma, kişilik ve korunma haklarını tümüyle yok sayan, kız çocuğunu erkeğin malı gibi gören zihniyetin doğurgusudur ve kabul edilemez. Ayrıca, insanın istismarcısı/tacizcisi ile evlenmesi, o kişinin özdeğer duygusunu, benlik saygısını zedeler. Onda öfke duygusunu ortaya çıkarır ve kendine ya da karşısındakine zarar verme duygusunu tetikler. Bazen de tacizci ile evlenmek insanda kayıtsız şartsız bir teslimiyeti ve depresif bir uysal uyumu beraberinde getirir. Her iki durumda da çocuğun ruhsal, sosyal ve bilişsel gelişimi olumsuz yönde etkilenir. Bu tür evliliklerden doğan çocuklarda anne-çocuk ilişkisinde bozukluklar, bağlanma sorunları ve yine gelişimsel aksaklıklar ortaya çıkar.

Kız çocuklarına kadın kimliği biçilmekte

Ülkemizde kız çocuklarına erkenden “kadın kimliği” biçen, kız-erkek, kadın-erkek eşitliğini görmezden gelen, cinsiyet ayrımcılığını öne çıkaran toplumsal eğilimler, giderek yaygınlaştıkça cinsel taciz oranı da buna bağlı olarak artacaktır.

Çocuklar değil, tacizciler korunmakta

Çocuk hakları konusunda kazanılmış olan süreçlerin yeniden geriye çekilmesi son derecede kaygı uyandırıcıdır. Anayasa Mahkemesi bu kararı ile çocukları değil, istismarcıları/tacizcileri korumakta; çocuğa yönelik cinsel istismarı/tacizi olağanlaştırmakta ve dolaylı olarak desteklemektedir. **Gerekçeli kararda kabul edilen ve 4 yaşındaki çocuk ile 15 yaşındaki çocuğa karşı işlenen cinsel istismar suçlarında aynı ceza öngörüldüğünden ve kademe kurulamadığı örneğinden yola çıkarak, bunun da “bazı durumlarda somut olayın özellikleriyle bağdaşmayacak ve suçla yaptırım arasında bulunması gereken adil dengeyi ortadan kaldıracak ölçüde ağır cezaların verilebileceği” hususunun, hukuksal ve toplumsal normlara uygunluk göstermekten çok uzak kaldığı şüphesizdir.**

Zira, suç ve ceza arasında adalete uygun bir oranın ceza miktarı ile değil, o suçun mağdurun kişiliği ve üzerinde bıraktığı olumsuz sonuçların yanında toplumda yarattığı etkinin de dikkate alınması gerektiği açıktır. Zaten bu kabul ile, dokuz yıllık uygulamadan çıkarılan sonuçlarla yeniden düzenlenen maddede cezaların artırıldığı görülmektedir. İptal edilen kanun maddesinde de suçun basit, nitelikli ve hafif haller belirtilerek derecelendirme yapılmış, cezanın aşağı ve yukarı hadleri de gösterilmek suretiyle hakime somut olayda uygulanmak üzere değerlendirme ve somutlaştırma imkanları sağlanmıştır. Bu yönüyle de iptal kararının hukuki gerekçeden yoksun olduğu görülmektedir. Kaldı ki burada tartışılmaz olan gerçek tekdir, 18 yaşın altındaki her birey çocuktur ve yüksek yararı öncelikli olarak düşünülmalıdır.

Yasal eksiklikler açığa çıkmakta

Bunun yanında, **bu son iptal kararından önce** Anayasa Mahkemesinin **27.05.2015 tarihli resmi nikahtan önce dini nikah yasağını kaldıran kararı ile**, 12.11.2015 tarihli çocuğun cinsel istismarının nitelikli halini düzenleyen **103/2’nci maddesinin** de aynı gerekçelerle iptal eden karar ile birlikte, şimdi de çocuğun cinsel istismar suçunu ve

sarkıntılık düzeyinde kalan halini de iptal eden Anayasa Mahkemesi'nin bu kararı, çocuğa yönelik cinsel istismar ve çocuğun korunması konusundaki yasal eksiklikleri de açığa çıkarmaktadır. Ülkemizde yalnızca ve tek başına bir kanun maddesinin iptali olarak bile çok endişe verici olmakla birlikte; beraberinde getirdiği, özellikle ülkemiz kız çocuklarına yönelik ağır ve geriye dönülmesi güç pek çok risk taşıyan durumu da içerdiğinden, ivedilikle yeniden gözden geçirilmeli ve düzeltilmelidir.

Oluşan yasal boşluk ivedilikle doldurulmalı

Hukuksal düzenlemeler ivedilikle yapılmaz ise, cezanın hafifletilmesi ve sonuç olarak tacizde bulunan kişinin gözetilmesi sonrası toplumda "adalet" duygusunun zarar görmesi ve cinsel istismara/tacize uğrayan çocuğu koruyan ve savunan hiçbir yasal dayanağın kalmaması ve kız çocuklarının gözden çıkarılmaları Türkiye'nin bir ortaçağ toplumu, bir ilkel toplum yapısına ve düzeyine geri dönmesi anlamını ve riskini taşıyacaktır.

Bu nedenle, çocuğun insanlık onuruna yakışır bir düzenleme yapılması, tüm çocukları ve farklı ihtiyaçları öngören, sadece ceza yasasına odaklanmayan, istismarı önlemeyi de içeren düzenlemeleri yapılmalıdır. Ülkemizde istismarcıyı/tacizciyi değil, çocuğu koruyan hukuksal düzenlemelere gereksinim vardır.

Sonuç olarak;

Bu iptal kararına karşı durmak, çocukların kız-erkek ayrımına uğramadan, eşit ve özgür bir ortamda eğitilebilecekleri ve gelişebilecekleri uygar bir toplum yapısını yeniden oluşturabilmek; çağdaş, aydınlık, çocuklarına ve gençlerine sahip çıkan bir Cumhuriyet Türkiye'sinin temel yapı taşlarını korumak adına da çok önemlidir.

ÇOCUK İSTİSMARINI VE İHMALİNİ ÖNLEME DERNEĞİ olarak, çocuk ve gençlerle ilgili tüm sivil toplum örgütlerini ve kamuoyunu bu karara karşı çıkmaya ve yasama gücünü kullananları bir an önce bilimsel ve toplumsal gerçekler doğrultusunda kapsamlı, dengeli ve ölçülü olarak yasal boşluğu doldurmaya çağırıyoruz.

Saygılarımızla....

**Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği
Yönetim Kurulu**